

Izhaja razen ponedeljka in dneva po  
prazniku vsak dan.  
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.  
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.  
[začasno še tudi 13.321]

# NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,  
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din  
Mallo glasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din  
Dopise frankirajte in podpisujte,  
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se  
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

## Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

### Vitezi v srednjem veku in vi- tezi v sedanji dobi.

Znano je, da so imeli vitezi v srednjem veku  
svoje gradove na strmih vrhovih ali obkrožene z  
vodo, tako da jim ni mogel nihče do živega. Na-  
robe so pa sami s pomočjo plačane hlapčarske  
vojske napadali potnike, vozove in sosedne vasi ter  
spravljali nato plen na varno v svoja jastrebška  
gnezda.

Ceravno so takratni vitezi delali taka nasilstva  
na svojo pest, so takratne vlade in vladarji o tem  
vedeli, niso pa ukrenili zoper lopovstva nič, ker  
sami niso bili nič boljši. Za takšna privilegirana ro-  
parstva so plačevali vitezi celo znatne vsote v cen-  
tralno vladno kaso. (Seveda od svojega nič kakor  
tudi buržoazni vitezi danes nič iz svojega ne dajo.)

Tisti, ki je bil med takratnimi vitezi najbolj  
predzren in najbolj plenil naokoli, tisti je imel pri  
centralni vladi in pri vladarju največji ugled in vpliv.  
Odlikovali so ga za to z najvišjimi plemenitaškimi  
častmi.

Cela stoletja so ti vitezi svoje podložnike tako  
izžemali in si z ropanjem toliko nabrali, da so po-  
stali veliki bogataši. Krasti jim ni bilo več treba in  
tako so se vrgli na uživanje svojega imetja, do mi-  
nulega stoletja je to trajalo. Menda je že vsak ču-  
talec teh vrstic prečital kako pripoved ali zgodov-  
vinsko knjigo o razkošnem življenju na gradovih.

Kakor so pa nekdanji roparski vitezi začeli  
brez skrbi živeti, so se pomehkžili in s tem so  
sami sebe tirali v telesno in duševno propast, dan-  
es pričajo samo še razvaline o življenju teh sta-  
rih buržoazno-fevdalnih mogotcev.

Samo slučaj se da pripisovati, če še živijo  
posamezni potomci one viteške kaste in to je slu-  
čaj radi tega, ker so že v prejšnjih stoletjih bili de-  
generirani. V mnogem teh potomcev se preliva po-  
leg nekdanje viteške tudi kri kakega lepega kočija-  
ža ali guvernanca. (Tako mešanje krvi se v višjih  
krogih še danes vrši.)

S temi vitezi se dajo danes primerjati njih  
duševni in deloma tudi telesni potomci, moderni  
kapitalisti. Največje zlo za ljudsko množico je to,  
da je teh buržoaznih roparskih viteзов preveč in  
da so si vsi enaki, pa naj bodo pri nas demokrat-  
sko, radikalno, klerikalno (ali pa lažisocialistično  
— op. ur.) orientirani, vsi so moderni kožederi.  
Njih egoizem jih žene do neprekosljive pohlepnosti,  
kar so si stari vitezi tekem stoletja pridobili in še  
več, to hočejo sedanji roparski kapitalisti v par le-  
tih, v par dneh doseči. Pa kakor oni naglo boga-  
tijo, tako vsi drugi sloji naglo propadajo. Danes se-

dijo na preostalih gradovih medvojni in povojni ve-  
rižniki, ker je pa teh modernih roparskih viteзов  
preveč jim graščine ne zadostujejo, po mestih in  
po deželi se pomnožujejo njihove palače, kamor  
nosijo in vozijo svoj plen. Danes jim ni več treba,  
da vzdržujejo čete plačanih hlapcev, te jim dajo  
buržoazne vlade same na razpolago. Kadar indu-  
strijski vitezi svoje podložnike (delavce) tako iz-  
mozgajo, da jim ti nočejo več delati in zastavkajo,  
jim pošlje plemenita vlada žandarje in vojaštvo na  
pomoč. Po mestih in po vaseh pa stražijo policaji  
nagrabljeno imovino teh mogotcev demokratskega  
duha. Žandarji, vojaki in policaji so sicer po ogrom-  
ni večini sami reveži in brezpravni podložniki, toda  
so istotako po ogromni večini nezavedni in te ne-  
zavednosti se poslužuje sistem, da zatira zavednost  
med upirajočimi se podložniki. Danes modernim vi-  
tezom ni treba več javno krasti, ker imajo vsepo-  
sod prodajalne in prste vmes, tako da ljudstvo la-  
hko indirektno ogulijo, za kolikor in kakor hočejo.  
Ali se torej sedanjim vitezom ne godi bolje kakor  
prejšnjim? Razlika je pa tudi v tem, da plemeniti  
vitezi še niso imeli takšne visoke šole, da bi znali  
ljudstvo indirektno oropati, kakor se to danes godi.

Ampak kakor obsoja sedanja zgodovina sred-  
njeveške viteze, tako se bo prihodnja zgodovina  
zgrajala nad dejanji sedanjih buržoaznih lopovov  
in sedanjih vlad. Naša naloga je pa, da te čase  
prihodnosti omogočimo. In to se bo zgodilo le  
tako, da se bomo bojevali s pomočjo stranke, ki  
moderne viteze prav tako izganja iz svojih vrst in  
se bojuje proti njim, kakor obsoja srednjeveško ple-  
menito roparstvo. Delavci, izmozgavani podložniki,  
pazite na kateri strani se boste bojevali! Danes je  
edina naša protiviteška stranka SSJ in KDZ! Do  
danes ste po večini proti samim sebi grešili, ker  
ste se razcepljali in dajali na razpolago izrazito ka-  
pitalistično-fevdalnim strankam! — Veritas.

### Iz mariborskega pisma.

... V Studencih pri Mariboru so za občinske  
volitve vložene tri kandidatne liste: socialistična, ko-  
munistična in napredna. Za mariborsko mestno ob-  
čino sta bili vloženi dosedaj napredna in socialisti-  
čna. Volilna agitacija je zelo razširjena, napredna  
stranka se zelo trudi, da pridobi čim več delavcev.

Delavsko zlasti železničarsko gibanje je ne-  
koliko oživelo. Dne 4. t. m. se je zopet vršil shod  
železničarjev na katerem je poročal Bahun o dele-  
gatski intervenciji pri prometnem ministru Sušniku.  
Intervenirali so zato, da se že enkrat izvede plača  
na uro za delavce, revizija pragmatike ter bolni-

ško zavarovalnega zakona drž. prometnih ustanov  
Minister da je na to pristal in obljubil, da boče iz-  
vršiti revizijo s sodelovanjem organizacij. Presenetilo  
je, da se je Bahun o novem ministru zelo laskavo  
izrazil in ga že za naprej zagovarjal za slučaj, da  
z akcijo ne bi uspel. Nadaljni govorniki so motrili  
novo vlado z vso skepso. Krekič iz beogradske  
centrale je poročal o principih »Saveza« ter pozval  
železničarje v organizacijo, češ, da jih je okrog 80.000,  
pale kakih 3—4000 je organiziranih. [I seveda, želez-  
ničarji nad tem Savezom obupavajo in začnajo že pre-  
mišljovati, čene bi pristopili k Splošni del. uniji v Celju.  
Ur.] Razložil je demokracijo naših zakonodajalcev s  
primerom najvišje uradniške plače ki znaša 5.200  
Din in najnižje s 310 Din. Kritiziral je zakon o  
bolniškem zavarovanju, po katerem plačujejo pri-  
spevke samo člani, ki pa imajo le polovično pari-  
teto odbornikov. [Uprava ima samo za slučaj pri-  
manjkljaja v bidžetu določeno vsoto, ki pa itak ne  
prihaja v poštev, ker je imela n. pr. lansko leto o-  
krog 7 milijonov dobička.] Volitev se vrši pismeno  
in mora vsak član lastnoročno vpisati 70 kandida-  
tov. Za to so dali pri zadnjem razpisu le 5 dni na  
razpolago.

Po vsem tem je jasno, da ne pride članstvo  
niti do polovice svojih zastopnikov. Govoril je na-  
delje o mahinacijah uprave humanitarnih fondov pri  
direkciji drž. žel. v Ljubljani, ki izplačuje bolnim  
članom hranarino 75% šele po treh, štirih mesecih.  
Istotako je z dojlisko podporo za novorojenčke. V  
tem slučaju pa imajo še zdravniki poseben nalog,  
da preiščejo mater, če sama doji. A vendar pred-  
pisuje zakon, § 69. o tem sledeče: Članu te usta-  
nove pripada za novorojeno dete za 32 tednov po  
2 Din dnevno kot dojljska podpora. — Nikjer pa  
ne predpisuje, da mora mati sama dojiti. [In saj  
mater še več stane, če ji dete druga žena doji!  
Bog nas varuj pred pametjo izvrševalcev naših za-  
konov! Ur.] Tako se je pred kratkim zgodilo, da  
je morala neka žena v juliju dokazati, da doji otro-  
ka za aprilsko podporo! Dr. Zorjan ji je iziskal  
usehla prsa, a ker je rok tiste podpore že z junij-  
jem potekel in ni imela več mleka, ji je zapisal v  
potrdilo: Ne doji več in nima mleka. — Čudno od  
g. zdravnika je le to, da jo je tako natančno pre-  
iskal, ko to lahko že vsak lajik na prsih na prvi  
pogled spozna. . . Kot vzrok za zaostale podpore  
je navajal Krekič visoke bančne obresti. Obľubo-  
val je, da bo stremel Savez za tem, da bo tudi  
uprava polovico prispevkov plačevala. [Bolje bi  
bilo, da si člani ustanovo sami vzdržujejo in v nji  
tudi sami odločajo! Op. poroč.] Nadalje je govoril  
še govornik Bračnar iz Beograda o splošnem so-  
cialnem položaju, nakar sta se oglasila k besedi

UPTON SINCLAIR:

123. nadalj.

### France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

France je bil silno razkačen, ko je stvar do-  
bro premislil. Bilo je nesramno, da, smrtno razja-  
ljenje njegove osebe — podla zvijačaja, da so ga  
tako izigrali! Česa vse ni storil! Pogoltnil je niji-  
hovo propagando in se našel njihovega patriotizma  
pustil je vse v Ameriki in odšel v Evropo, ker je  
mislil — o bedaki! — da gre za demokracijo. Bil  
je v bitki, položil svoje življenje na tehtnico, od-  
nesel je rano in bolečino. In zdaj so ga osleparili,  
prelomili so pogodbo, ki jo je naredil z njimi, pre-  
plahtali so ga in poslali sem v boj proti delavcem  
— kakor da bi bil milicar doma! To je demokra-  
cija! Tukaj korakajo v snegu in se opajajo z glo-  
rijo, kako bodo premagali ruske revolucionarje!  
Ha, demokracija!

In France Kremen mora po vojnem pravu  
ubogati in molčati! —

Spomnil se je svojih prijateljev doma, ki so  
trgali militaristično mašino; pred njegovimi očmi so  
stale sodružice Minka Jelenova, Berta Kolarjeva  
in Ida Poljančeva ter sodrug Jakob. Zavrgel je  
njihove nasvete in zdaj — če bi ga videli, kako  
zaničljivo bi ga pogledali; že sama misel ga je  
tako potrla, da bi se bil zjokal. Nič ga ni moglo  
potolažiti, niti »notranja« vest, katero mu je pove-  
dal tovariš iz njegove enote — da so se morali  
Američani podvreči vrhovnemu poveljstvu Francije  
kakor Angleži, da se rešijo poraza na zapadni fron-

ti, in zdaj se morajo bojevati z rusko revolucio-  
narno vlado, katera je izbrisala francoska posojila  
in s tem smrtno razžalila varčno, podjetniško Fran-  
cijo . . .

France je čez nekaj dni srečal človeka, ka-  
terege bi na prvi pogled vzel za Derorja Rabina.  
tako je bil namreč podoben malemu židovskemu  
krojaču v Irontonu. Velik črnobradi kmet je pri-  
peljal na saneh drv za kurjavo in z njim je bil možiček  
srednje starosti, ostrega obraza, ognjenih, črnih oči  
in upadlih lic, kakor da se ni že leta najedel do  
siteda; zdajpazdaj ga je krčevito lomil kašelj. Noge  
in roke si je zavil v pranje, ker ni imel škornjev  
in ne rokavic. Ali kljub temu je bil videti dobre  
volje, in ko so bila drva izložena, se je poklonil  
Kremenu, ki je stal zraven, in ga ogovoril: »Halo!«

»Halo ti!« je ozdravil France.  
»Govorim angleško«, je nadaljeval oni v sla-  
bi angleščini. France je nategnil usta v smehljaju.  
Kaj bi, če zna angleško. France se je čudil le ti-  
stim, ki ne znajo angleško.

»Bil v Ameriki in delal v Grand Streetu. Vra-  
žje težko delo. Tudi ti delal v Ameriki?«

France je priklimal še vedno držeč usta na  
smeh, tedaj pa je kmet nekaj zarežal ruski nad po-  
magačem; najbrž mu je rekel, da naj pusti vojaka  
pri miru in gre z njim. Toda možiček v cunjah se  
ni dal motiti. Stopil je bližje in pošepetal Francetu;  
»Enkrat rad govoril s teboj o Ameriki. Hočeš?«  
Kremen je ponovno pokimal.

Nekaj ur pozneje je France našel novega znan-  
ca, ko ga je čakal v temi zunaj delavnice.

»Včas mi je dolgčas po Ameriki«, je dejal  
potihlo in bil pest ob pest, da bi si ogrel slabo za-  
vite roke, ko je korakal s Francetom.

»Zakaj si se vrnil v Rusijo?« ga vpraša  
France.

»Čital o revoluciji in mislil, da obogatim.«

»Haha, in kaj si dobil?«

»Ti bil v uniji v Ameriki?«

»Da bil.«

»Kakšna unija?«

»Član strojniške unije.«

»Bil v stavki morda?«

»Seveda, da sem bil.«

»Tepen morda?«

»Da, tudi tepen sem bil.«

»Stavkokaz nisi bil?«

»Jez? Nikdar!«

»Ali si, kakor se pravi, razredno zaveden?«

»Seveda! Jez sem socialist.«

Mož se je naglo ustavil in njegov glas se je  
tresel velikega razburjenja.

»Imaš rdečo knjižico?«

»Seveda! Tukaj v notranjem žepu«. France se  
je potapljaj po suknji.

»Sodrug!« je jeknil oni in ga objel. »Zdrav-  
stvaj, tovariš!« Iztegnil je v cunje zavito roko in  
jo pomolil Francetu, ki jo je krepko stisnil. Stala  
sta na ozki stezi med stenama snega v ledeni temi  
in njuna srca sta plamenela. Celo tukaj v arktičnem  
pasu, v divjini ledenikov in puščobe je duh med-  
narodnega bratstva delal čudeže: premagal je mrz  
in grel proletarce, ki čutiljo enako . . .

[Dalje prih.]



dva delavca, poudarjajoč, da Savez že štiri leta izboljšanje gmotnega stanja, a še vedno ni nič. [Delavci, sodelujte v organizaciji, prisilite vse vaše tovariše v organizacijo, izobrazite se tudi politično, pa bo organizacija lahko vse dosegla. Op. poroč.] Shodu je prisostvovalo samo 500 — 600 ljudi, kar je znak, da se še mnogi ne zavedajo moči ter koristi organizacije.

V nedeljo priredijo klerikalci tukaj ženski, dne 24. in 25. tm. po fantovski mladinski kongres.

V ostalem nič novega. [In tudi to ne bo nič novega, da bo klepetulja „Volkstimme“ ta dopis zopet proglasila za ponarejen in sicer v našem uredništvu ponarejen, kakor je že njena navada, da farba svoje čitatelje z dopisi, ki jih skuje pri sebi doma Ur.]

## Razno.

Nekaj pametnega je po dolgem času napisala „Pravica“. In to je sledeči utrinek: Delo nas bo rešilo vse, zato mora delo tudi zmagati v družbi. — „Pravica“ zasluži za to tako preprosto a izvrstno misel srebrno medaljo. Ko bo se svoje duhovne pastirje nagnala od molitve k delu, bo vredna zlate.

Zaradi novinarskih kart sta kakor smo že poročali, intervenirala pri prometnem ministru pred, sednik JNU (Jugoslovanskega novinarskega združenja) Krešimir Kovačič in tajnik Miloje Sokić. Udruženje predlaga, da se odobre po dve karti brez imen za uredništvo vsakega dnevnika in eno za tednike, če ministrstvo ne da stalne karte vsakemu članu Udruženja. Te karte bi veljale le z legitimacijo s fotografijo, ki bi jo overilo novinarsko društvo, notranje in prometno ministrstvo. G. profesor Sušnik je obljubil, da bo v najkrajšem času rešil to zadevo v tem smislu. Pričakujemo, da njegove besede ne bodo prav toliko vredne kakor besede kakšnega pašičevskega ali pribičevčevskega prometnega ministra. Naše uredništvo pa pričakuje tudi od Udruženja, sekcije v Ljubljani, da že enkrat blagovoli poslati našim članom članske legitimacije s potrdilom da so sprejeti kot redni člani, kar bi se moralo zgoditi že pred meseci!

Proti Čarugi so uvedli novo preiskavo, ker je obtožen, še štirih drugih umorov. Zaslišan bo v Osijeku.

Slovenske sodnike so Italijani z eno samo izjemo premestili z Goriškega na Tirolsko, na njihovo mesto so pa imenovali nemške in italijanske sodnike. Čisto po avstrijski Ali pa po Pašić—Pribičevčevsko, ko so naše ljudi pošiljali v Macedonijo, Macedonce pa k nam!

Avstrijski kancelar Seipel je že toliko ozdravil, da pravzame s septembrom zopet svoje funkcije.

Vsesvetovni esperantski kongres se je otvoril 7. tm. na Dunaju in bo trajal do 14. tm. Na kongres je prišlo nad 3000 delegatov in soudeležnikov iz najrazličnejših dežel.

Na Čehoslovaškem so izdali zakon, ki prepoveduje za dobo štirih tednov vsem ženam z novorojenimi otroki jemati še kako drugo dete v dojitev.

Na Poljskem so uvedli tobačni monopol. Vse tobačne tovarne je država pokupila.

Med Angleško in Irsko se je napol poravnal težak konflikt, ki je nekaj časa grozil, da strmo glavi delavsko vladno. Šlo je za obmejna vprašanja med obema državama. V Dublinu se je zaključila konferenca, ki je izvolila posebno komisijo, da do loči meje in reši še druga sporna vprašanja.

Rusko-perzijska pogodba je bila končno podpisana.

Zastavo pariške komune, ki je bila svoječasnno darovana boljševikom, so prenesli v Ljeningov mavzolej, ki je sedaj otvorjen.

V južni Indiji je strašna poplava zahtevala baje 100.000 človeških življenj in uničila 50.000 hiš.

Ameriški letalci, ki so hoteli dovršiti polet okoli sveta, so imeli v zadnjem trenutku smolo. Njih letalo je v bližini Farocerskih otokov padlo v morje in se razbilo. Ljudje so se rešili in so bili prepeljeni na Angleško. Še dva, tri dni in bi zmagali!

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

## Poročilo

s pokrajinske strokovne konference 3. avgusta 1924.

(Poročilo, ki ga začenjamo tu objavljati, se nanaša na nedeljsko zasedanje. Prejšnji večer so bila podana poročila in izvršene razne diplomatičnosti. Med drugim je n. pr. Svetek grozil, da odstopi, če se vodstvu izreče nezaupnica. Uratnik je delal posebno resolucijo vever za „zedinjenik“ in proti javnosti. O tem predvečer bomo podrobneje poročali, ko dobimo obljubljeno poročilo. Ur.)

Predsednik Petejan odvarja konferenco ob 8.30, opozarja na pravilnik, potrebo stvarne debate in naznanja točke dnevnega reda, h katerim naj bi se vršila debata. Otvarja debato h 2., 3. in 4. točki dnevnega reda.

Ker se nihče ne oglasiti za besedo, otvarja debato Svetek.

SVETEK: Namen kongresa je, da se vsa vprašanja temeljito razčistijo in se dajo smernice za bodoče delo. Upa, da med delegati ni tistih, ki bi

dvomili o dobri volji dosedanjega vodstva SK. Pa vseeno je treba na kongresih poročilo debata. Kdor noče kritizirati, naj da nasvete. Radi tega načena sam debato. Poudarja veliko brezposelnost ki ravno sedaj obstoji in se bo nova SK s tem vprašanjem morala veliko baviti. Omenja zadnji članek s. Bauerja v „Delavcu“, ki obdelava to aktualno vprašanje brezposelnosti v Nem. Avstriji. Ta članek se v prvi vrsti bavi z dejstvom, da je stališče delavstva v času brezposelnosti napram delodajalcu popolnoma drugačno z ozirom na možnost novih pridobitev. Orožje, ki ga ima delavstvo v času ugodne konjunktura napram delodajalcu, t. j. da delo preproste odklone, če ne ugodni njihovim zahtevam, v dobi brezposelnosti ni na mestu. Radi tega je potrebna sprememba taktike, ki mora biti drugačna, kakor če je ugodna konjunktura. Tukaj pride na vrsto izraba politične moči potom političnih organizacij, ki morajo s svojim pritiskom na političnem polju pomagati delavstvu, ko vse drugo odreče. To je pa lahko mogoče v Nemški Avstriji, kjer je delavska politična stranka enotna. Popolnoma drugače je v tem oziru pri nas, kjer politični pokret ni enoten. Kako pa more potem dati kongres take smernice v takih okoliščinah, da bi se za časa velike krize strokovni pokret naslanjal in izrabljati moč politične stranke? Če bi se recimo naslanjal strokovni pokret na eno stran, bi zavpila druga in bi na ta način strastni boj med obema strujama le poostril medsebojni bratomorni boj in izrabila bi se vsa energija le za take boje. Pa v slučaju slabega položaja in splošne krize drugega izhoda in pomoči ni, kakor da strokovne organizacije oz. delavstvo izrabi svoje moči na političnem polju. Poziva, da dajo delegati nekaj smernic za bodoče delo v SK za take načine boja. Preko tega ne smejo iti, bodoča SK si mora biti na jasnem z ozirom na bratomorne boje med obema socialističnima skupinama.

URATNIK: Predlaga in prečita resolucijo, o kateri omenja, da je v nji začetno stališče napram političnim organizacijam na splošno in tudi konkretno za nas v Sloveniji. V resoluciji se omenja prvič načelno stališče mednarodnega strokovnega kongresa na Dunaju. Strokovne organizacije morejo biti desinteresirane za politično delo. Konkretno v Sloveniji: Strokovne organizacije naj skušajo vplivati na združitev obeh političnih smeri, da se bomo skupno bojevali proti skupnemu sovražniku. Glede funkcionarjev: Tisoče in tisoče napadov so doživeli na svojo osebno čast potom zlaganih in izmišljenih vestih in se niso smeli niti braniti. Zahteva, da sme v bodoče braniti svojo čast, v nasprotnem slučaju se zahvaljuje za vsako zaupanje. Kongres naj se javno izreče, da je nedovoljeno v političnih organizacijah blati in napadati. Zahvaljuje se za vsako delo, če bo šlo tako naprej. Dan na dan se vršijo napadi. To ne bi bilo mogoče na pr. v Nem. Avstriji. Temu je treba mejo napraviti. Zahteva, da se naloži strokovnim organizacijam, da članstvo prepove svojim listom napadati. SK mora vedeti, kdo je prijatelj in kdo je sovražnik. Radi uprave omenja še razdelitev na teritorije posameznih savezov, ohranit strok in gosp. organizacije.

BAHUN: Sam mora biti včasih stare funkcionarje, če vidimo sedanje stanje v organizacijah. Kako lepo je bilo v prejšnjih časih. Žalje radi malega števila organiziranih. Navaja železničarje, katerih organizacija je na tleh. Je za idejno naslonitev železničarjev na druge strokovne organizacije. Je za razčistitev napadov ljudi, ki nam hočejo biti blizu. Obžaluje, da se vrši boj sedaj ne več samo na političnem polju, ampak se je prenesel že na strokovno, morda na ljubo eni sami osebi. Stanje je že tako, da je treba znati, kdo je sodrug in kdo ne. Je treba vse razčistiti, ves svet se že smeje. Smo politični otroci, če se ne bo končalo napadanje posameznikov, takorekoč izza plotu.

[Dalje prih.]

## Dopisi.

### INDEKS ORJUNAŠEV V LITLI.

Orjunašem in Sokolom priporočamo sledeče tvrdke:

Maks Lajović, trgovec in gostilničar;  
Slanc, veleposesnik [sin orjunaš];  
Kunstler, lesni trgovec in posestnik parne žage [sina zaprizana orjunaš];  
Lajovic II., tovarnar;

Dr. Premrov, zdravnik pri bolniški blagajni — torej si lahko mislite, kako služi delavcem v korist! Nekoč se je izrazil pri preiskavi bolnika: „Kaj ti manjka? Saj se ne izplača preiskati te, saj ne dobim od bolniške blagajne za posameznika bolnika nič več kakor 1 Din. Kar pojdi! — Take zdravnike imamo danes! Zapomnite si dobro orjunaško sočutje do bližnjega. O tem zdravniku bom še prihodnjic dalje poročal;

Habjan, sodnijski uradnik;  
Vojko Šribar, gostilničar, posestnik in lesni trgovec, ki ima pristno štajersko vino — čvček;  
Sokol Boršček, gostilničar, posestnik in žagar;  
Adolf Dolšek, posestnik in lesni trgovec;  
Kolbe stari, nadpoštar v poklju, predsednik tukajšnje birokratične napredne stranke [sin orjunaš]. Veliko je še orjunašev brez tvrdk, ki so pa na račun delavca in kmeta plačani. Priporočam tistim, ki hoče v svojo skledo pljuvati, pojdite k blagejniku Orjune Habjanu, on vas kupi.

Toliko v odgovor „Jutru“ št. 164. Prosil bi pa tudi orjunaša člankarja v tej številki „Jutra“, če ima tudi on toliko poguma, da navede „dotične elemente“. o katerih govori. po imenu. da bomo vedeli, kdo ima razne delikte, tatvine itd. na vesti. Kajti drugače bomo mislili, da je izgubil še tisto malekost pameti ter hoče svoje grehe naložiti drugim na rame. — Kontraorjunaš

Litija. Priporočam tukajšnji zavednim in nezavednim delavcem, da si dobro ogledajo imena naslednjih gostiln, ki ne marajo delavskih listov: gostilna Pleničar, gostilna Elzner, gostilna Kamničar, gostilna pri Brünnu, gostilna pri Cerarju, gostilna pri Oblaku. Vprašam navedene gostilničarje od koga bolj živijo: od kmeta in delavca ali od birokratskih kapitalistov, ki imajo tukaj sami gostilne? Posebno pa pozivam gostilne pri Brünnu, Kamničarju in pri Oblaku, ki so danes še najbolj solidne do delavcev in kmetov, medtem ko so nekatere orjunaško kapitalistične. Vi, delavci in kmetje: tja, kjer ni proletarskega časopisa, ne dajajte svojih žaljevl — Proletarec.

### KORUPCIJA V BOLNIŠKI BLAGAJNI IN KORUNOVSKA SPJ.

Zvedeli smo, da je dobil g. Andrej Svetek od Okrožnega urada v Ljubljani 6 mesečni dopust, ba je radi družinskih razmer. Namenjen je bil ta dopust seveda za Kristanov „rdeči veletok“ vsedelavski zlet, ki pa je radi odstranjenja ljublj. občinskega sveta padel v vodo. Zato so si gospodje izposodili g. Svetka po njegovi volji in po dobrem namenu bolniškega absolventa g. Kocmurja za svoje pokrajinsko tajništvo v Ljubljani. V okrožnem uradu pa ležijo celi kupi aktov, ki ki morali biti takoj rešeni, da ne bi bilo treba čakati delavcem po 2, 3 tedne in še več na svoje prispevke in podpore. Dela je tam torej več ko dovolj za tri Andreje, gospodje centralisti pa še enega edinega ukradejo bolnikom in delavstvu sploh in ga porinejo v službo kapitalistu Antonu Kristanu ter njegovim podrepnikom.

Vprašamo Okrožni urad, če dobi g. Svetek ta dopust plačan, kajli potem smo uverjeni, da ni nikjer večje korupcije kakor v bolniški blagajni, ki je „delavska inštitucija“. — Delavstvo, ki je slepo, te korupcije ne vidi in ji meče svoje težko prislužene groše v goltanec. Zato je potrebno, da mi delavstvo opozarjamo na to korupcijo, četudi še toliko oslov kriči, da bomo vse razbili. Da, razbiti hočemo vse delavske ustanove, ki dihaajo in se kopljejo v korupcijskem blatu, ker poštenim delavcem je že dovolj težko breme izkoriščanje in sesanje krvi od strani kapitalistov, ki javno priznavajo svoj nazor, ni treba da mu pijejo kri še oni ljudje, ki oblačijo svoje kameleonstvo v socialistično barvo. Ven s korupcijo Koruno-Kristanovega kova iz bolniške blagajne, ker potrebuje delavstvo kruha in ne fraz milostljivih bogov. — Tisti ki plačuje bolniške prispevke.

Op. ur. Če je dopust brezplačen, seveda tudi ni prav. So ugodnosti, ki jih ima uradnik tudi izven plače. Zlasti pa je znano, da živimo v času redukcije, ko se mečejo delavci in uradniki na cesto brez pravice, da nazaj pridejo v toplo gnezdo, ali pa da jim skrajšujejo prejemke in utrgujejo, kar so preveč prejeli“ itd., ter da morajo tisti, ki ostanejo v službi, delati noč in dan. V takih časih so tudi brezplačni dopusti korupcija.

Dobili smo 12. št. »Meje«, poljedelsko-industrijsko-trgovskega lista, ki izhaja v Zagrebu, Sudnička ul. 9. Vsebinski: A. Hribar: Pristaše in protivnici agrarne reforme. — Stanko Ozunič: Razmatranja v obnovi vinograda. — Hadjak: Zadrugarstvo. I. Kaludjerović: Žuka. — Razne vijesti. — Književnost. — List je pisan hrvatsko in v latinici.

V New-Yorku se je otvoril pretekli teden svetovni kongres črnega plemena pod predsedstvom znanega črnega agitatorja Marka Garveya. Kongres se je bavil s političnimi, gospodarskimi in verskimi vprašanji črncev. Zahteval je popolnoma svobodno črnsko republiko v Liberiji. Slično zahtevo so postavili tudi zapadnoindijski črnci, ki jih je okoli 2 milijona, na angleškega kralja. Ustanovila se je politična svetovna zveza črne rase. Pred pričetkom kongresa je več tisoč delegatov priredilo skozi New-York spreved, v katerem je igralo 16 godb. Črno delavstvo bo seveda znalo primerno oceniti ta separatistična stremjenja Marka Garveya, ki meče črno buržoazijo in črni proletariat v en koš.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

## Čitajte naš tisk!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z. o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

8. VIII. Tiskarna bratov Rumpot v Krškem 1100